

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

104. Sacerdos in qua hora possit finire Missam? Et notatur cursim,
Sacerdotem festo die ratione itineris impeditum posse Missam incipere
vna hora post meridiem. Etiamque docetur, quod Religiosi ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

vna hora de priuilegio, vendria à ser à la vna, y tres quartos; este exceso eo realidad de verdad que seria contra las reglas del Missal, contra la mente de los Pontifices, y contra la praxis, y costumbre de la Iglesia, y se escandalizaria quien lo viesse; luego los priuilegios no se han de estender tanto, sino solo lo que añaden desde la aurora, y desde medio dia.] Ita ille.

2. Sed in his non obstantibus, Ego non recedo à sententia, quam docui & præter Doctores vbi supra adductos à Garcia, docet nouissimè me citato Pater Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 6. q. 3. Idem docet, me citato, doctissimus P. Dicastillus de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 4. dub. 4. n. 55. vbi sic asserit: Addunt multi apud Dianam citandum, ita intelligendum esse hoc præceptum, vt Missa finiatur sub principium auroræ, seu crepusculi; ita vt possit inchoari media hora ante crepusculum. Potest igitur Missa iuxta hanc doctrinam inchoari per duas ferè horas ante ortum Solis, aut etiam integras, quia parum pro nihilo reputatur. Vnde Religiosi, qui gaudent priuilegio celebrandi vna hora ante diem, possunt per tres horas ante ortum Solis absque alio priuilegio Missam inchoare. Legatur Diana 2. part. tract. 14. res. sol. 33. & Lugo citandus, qui rectè ad hominem impugnat Vasquium; quod sicut in meridie, non obstante, quod talis terminus assignetur, putat esse accipiendum tempus moraliter, etiam si sit aliquanto post meridiem; ita à parte ante moraliter sit accipiendum. Ita Dicastillus; cui adde Thomam Tamburinum Opus. de Sacrificio Missæ, lib. 1. c. 6. §. 4. n. 5. Tannerum, tom. 4. disp. 5. quæst. 10. dub. 4. n. 63. Hieronymum Rodriguez in Compen. Q. Q. Regular. res. 25. num. 1. & me citato Quintana in Instruct. ordin. p. 5. §. 10. num. 1. & me citato, Pellizarium in Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. subiect. 1. n. 97. vbi sic ait: Quæres quo tempore, & qua hora possint Regularès celebrare Missam. Respondeo, quod licet iure communi non possit celebrari Missa, neque ante auroræ, neque post meridiem, nisi in casu raro, ac existente rationabili causa; vt tradunt communiter Doctores apud Layman, lib. 5. tract. 5. cap. 4. & suadet vniuersalis consuetudo Ecclesiæ: Regularès tamen, ex priuilegio Bullato Gregorij XIII. concessio Patribus Societatis I E S U, cum licentia proprii Prælati possunt celebrare vna hora ante auroram, & vna hora post meridiem; adeoque possunt inchoare Missam tribus horis ante ascensum Solis, & infra duas horas post meridiem. Ita Suarez disp. 80. sect. 4. & probatur ex eo, quod cum priuilegium debeat operari aliquid vltra ius commune; priuilegium istud, concedens facultatem celebrandi vna hora ante auroram, & vna post meridiem, debet intelligi, vt concedat facultatem celebrandi vna hora ante, aut post tempus illud, quo iure communi licitum est celebrare: vnde fit, quod cum etiam sine priuilegio liceat celebrare duabus horis ante ascensum Solis, & infra horam post meridiem; vt priuilegij licebit celebrare tribus horis ante auroram, & infra duas post meridiem, imò & vsque ad tres horas iuxta Dianam part. 2. tract. 14. res. sol. 34. pro se citantem Ioann. de la Cruz. Hucusque Pellizarius. Vide etiam Trullench de Sacram. lib. 3. cap. 8. dub. 13. n. 7. Vnde satis probabilem & tutam in praxi puto sententiam affirmatiuam, quam olim docui, & ante me, & post me tot viri sapientissimi docuerunt.

Sup. hoc in Ref. not. leg. §. 1. per totum, & infra prope finem Refol. 107. vers. & adducit, &c.

Quæ hic est Ref. post præteritam.

Quæ nunc hanc sequetur, in eius §. vlt. & infra in Ref. 108. §. Nota. & in Ref. 109. & 110. Sup. hoc in Ref. 1. post præteritam, cursim in fine, & infra in Ref. 133.

3. Nota hic obiter, non solum Sacerdotes Regularès, sed etiam quoscuque posse statim, & illico post mediam noctem celebrare ad dandum Viaticum ægroto extremè laboranti. Ita me citato, tenet Dicastillus vbi supra, n. 73. per benignam legis interpre-

tationem, quæ in isto casu non videtur obligare. Idem, me citato, tenet etiam Leandrus vbi supra, n. 5. & me citato, Cardinalis de Lugo de Euch. disp. 10. sect. 1. num. 26. & plures alij: quicquid in contrarium nominatim contra me asserat doctus, & amicus meus Garcias vbi supra, punct. 1. n. 3. in fine, cui adde Trullench de Sacrament. lib. 3. cap. 8. dub. 23. n. 2. qui hoc tantum concedit post vnam horam transacta media nocte: Sed tu ne discedas à nostra sententia, quam etiam tenet Caspensis, in Cur. Theolog. tom. 2. tract. 1. disp. 3. sect. 2. n. 63. Martinus de San Ioseph in man. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 14. de Euch. n. 13. & Auct. de Sacram. Euch. q. 11. sect. 15. qui etiam notat cum Vasquez ad dandum Viaticum infirmo periclitando, posse Sacerdotem ieiunium celebrare ad tres horas post meridiem; quod etiam docet Caspensis vbi supra, præ. Castrus Palaus tom. 4. disp. 2. punct. 7. num. 24. & Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 6. quæst. 1. n. 4. vero in his casibus sit necessaria licentia Episcopi, si adest; alij affirmant; ego verò puto non requiri cum Ioanne Præposito in 3. part. D. Thoma, quæst. 8. art. 2. dub. 4. n. 240.

4. Et tandem nota Tannerum tom. 4. disp. 5. q. 10. dub. 4. n. 61. admittere tanquam probabilem opinionem Nauarj, & aliorum asserentium non esse peccatum mortale celebrare Missam vsque ad horam nonam; sed hoc mihi displicet, vt alibi probaui.

RESOL. CIV.

Sacerdos in qua hora possit finire Missam? Et notatur cursim Sacerdotem Feste diuinationis ieiunij impeditum posse Missam incipere vna hora post meridiem. Etiamque docetur, quod Religiosi ex sui priuilegio possunt celebrare vsque ad Nonam inclusiue, id est vsque ad tres horas post meridiem. Ex part. 2. art. 1. Refol. 34.

§. 1. Respondeo, vsque ad meridiem inclusiue. Verum est, quod Ioan. Andreas cap. 1. de celebr. Missæ. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. c. 5. §. 14. n. 1. & Vasquez in 3. p. tom. 3. disp. 23. c. 4. n. 17. asserunt posse incipi Missam non multo post transactum meridiem, neque enim res hæc, quæ moralis est, ita moralitèr thematicè considerari debet: sed licet hoc asseratur, non assignant tamen tempus.

2. Ego verò multas opiniones circa tale tempus inuenio. Prima est Azorij p. 1. lib. 10. cap. 25. §. 6. qui asserit tertiam horæ partem sufficere, vt Sacerdos obsecratur mortalitèr peccare, differendo Missæ celebrationem post meridiem. Secunda opinio est Layman lib. 4. ar. 5. c. 14. n. 4. & Homoboni in exam. Eccl. part. 1. ar. 4. c. 14. g. 114. asserentium tale tempus esse medietatem horam. Tertia opinio est Martini Bonacine de Sacram. disp. 4. q. vlt. punct. 9. num. 6. qui asserit spatium trium quadrantium sufficere ad peccatum mortale. Quarta opinio est doctissimi Syluij in 3. p. q. 83. ar. 2. asserentis Sacerdotem posse celebrare post meridiem, dummodò non attingat spatium vnius horæ.

3. Religiosi verò ex sui priuilegijs, vt notat Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. de sac. Missæ. dub. 1. concl. 4. possunt celebrare vsque ad Nonam inclusiue, id est, vsque ad tres horas post meridiem. Notandum est etiam cum Henriquez, Miranda, Suarez, & alijs, quos citat & sequitur Layman vbi sup. Sacerdotem festo die ratione itineris impeditum, posse Missam incipere vna hora post meridiem.

RESOL.